

Политичке организације које данас називамо „невладине организације“ (НВО) нису производ који је настао последњих деценија 20. века у Америци. Историја казује да је код Срба прва таква организација била „Коло српских сестара“, формирана првенствено за помоћ српском народу у Турској. Део те помоћи одлазила је и четничкој организацији. Има основа за тврђење да је то био пројекат настао у последњој деценији 19. века у канцеларијама владе у оквиру тајне спољне политике Краљевине Србије.

Данас када се каже „невладина организација“ најпре се помисли на организације које стварају дипломатске и друге службе Сједињених Америчких Држава широм света ради спровођења сопствене глобалне политике у одређеној држави. Тек онда се помену такозване патриотске невладине организације.

Тешко је утврдити када је смишљена синтагма „невладина организација“. Неспорно је да је настала у стручним елаборатима појединих служби у Америци које планирају будућност на разним странама света у оквиру геополитичких планова. Да бисмо то донекле разумели, морали бисмо да се вратимо мало у прошлост.

Тешко је утврдити када су после Другог светског рата Американци створили своју обавештајну организацију у Београду. Зна се да је њихова амбасада обиловала стручњацима разних знања и интересовања. „Предходница“ је била група научника разних научних дисциплина која је почела деловати већ после давања гаранција Југославији о помоћи у случају напада Совјетског Савеза. У тој групи посебно место имали су етнолог и антрополог (Џоел М. Халперм), а касније историчари (Јакоб Б. Хоптнер, Дејвид Мекензи). Они су својим налогодавцима састављали посебне елаборате на задату тему, док су остатак својих сазнања писали у форми мањих радова и докторских дисертација. Остало је забележено да је 1953. један Американац у

Пише: Вељко Ђурић Мишина
четвртак, 06 септембар 2012 14:26

преговорима са високим југословенским политичарем око помоћи у случају напада Совјетског Савеза тражио отклон од истока и замену ћирилице латиницом. Време је потврдило да је услов успешно испуњен. Да је тако, говори и чињеница да ниједна од тих проамеричких невладиних организација никада није користила ћирилицу!

Слање научника ради „уознавања“ Србије непрекидно је трајало и трајаће ко зна докле. Појединци међу тим стручњацима задржавали су се на раду у дипломатији у Београду обављајући разне послове. Тако је, на пример, некадашња заменица шефа Мисије, боравила више месеци на студијском раду у Србији далеке 1973. године у једном селу код Краљева. Она је 26. јануара 2008. посетила своје некадашње станодавце истога дана када је и Борис Тадић имао предизборни скуп у центру града. (08BELGRADE111 од 29. јануара 2008.) Посебан успех те дипломаткиње била је „обрада“ Маје Гојковић да крајем 2007. напусти Српску радикалну странку (07BELGRADE1553 од 15. новембра 2007.) а касније, највероватније, и Томислава Николића и Александра Вучића да се окрену евроатлантској политици.

Да су међу америчким дипломатама у Београду стручњаци који познају, на пример, социологију и етнопсихологију, показује и

извештај поводом десетогодишњице НАТО бомбардовања у коме је речено: „Србија је позната, чак и међу Србима, по својој фиксираности на историјска предања и повремено задртој решености да ради против својих интереса.“ (09BELGRADE1166 од 9. октобра 2009.)

Посебан вид активности америчких дипломата представља организовање, усмеравање и контрола рада бројних такозваних невладиних организација. Према казивањима појединаца у српским (контра)обавештајним службама, око избора у Србији на „раду“ је око 7.500 делатника док у нормалних околностима тај број износи око 2.500! На моја питања о главним личностима задуженим за те послове нисам добио конкретне одговоре, мада ми је речено да се ти подаци углавном добијају од домаћих сарадника тих организација.

Српска државна администрација нема тачну евиденцију невладиних организација. Зна се да су оне почеле да „ничу као печурке после кише“ крајем 1998. године, а процват су доживеле после 5. октобра 2000.

Није тајна да амерички Конгрес одређује велике квоте долара које су дају невладиним организацијама у Србији. То је јавно, али постоји и тајно финансирање о чему нема превише трагова. А и то што је доступно, довољно је да се закључи ко ради за интересе свог финансијера, у овом случају администрацију Сједињених Америчких држава, и за које паре односно доларе.

О малом сегменту деловања невладиних организација у Србији током последње деценије можемо да сазнамо из депеша амбасаде Сједињених Америчких Држава у Београду објављених на интернет сајту Викиликс. Мада тога нема превише, ипак се може направити мала реконструкција најважнијих проамеричких организација, њиховог деловања и вођа. Посебна сазнања односе се на директне контакте представника највиших дипломатских представника са појединим личностима из тог света.

Невладине организације у депешама Амбасаде САД у Београду

Пише: Вељко Ђурић Мишина
четвртак, 06 септембар 2012 14:26

Невладине организације у депешама Амбасаде САД у Београду

Пише: Вељко Ђурић Мишина
четвртак, 06 септембар 2012 14:26
